

Memorie van antwoord 13/10 D
(Reactie GS op Statenvoorstel 13/10)

Voorgestelde behandeling:

PS-vergadering : 19 maart 2010

Onderwerp

Burgerinitiatief inzake negatieve gevolgen schaalvergroting
Intensieve veehouderij (PS 13/10)

's-Hertogenbosch

Datum

11 maart 2010

DIS-nummer

1660621

Directie

ROH en Ecologie

Bijlage(n)

3

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Reactie GS op Statenvoorstel met betrekking tot Burgerinitiatief Megastallen en aanpak geiten- en schapenhouderij in Noord-Brabant

1. Inleiding.

De Commissie Ruimte en Milieu heeft op 25 februari en bij brief d.d. 1 maart 2010 aan het College van Gedeputeerde Staten gevraagd een advies uit te brengen over het Statenvoorstel "Burgerinitiatief inzake negatieve gevolgen schaalvergroting intensieve veehouderij" (PS 13-10).

In deze notitie worden voorstellen geformuleerd. Deze maatregelen zijn noodzakelijk om enerzijds de risico's voor de (volks)gezondheid te verminderen en anderzijds bedoeld om een stimulans te geven aan het bereiken van de milieu- en natuurdoelen. De intensieve veehouderij dient een verantwoorde plaats te krijgen geven in de samenleving en het Brabantse buitengebied. Daarnaast wordt een vervolg gegeven aan de aanpak van de geiten- en schapenhouderij waarvoor op 11 december 2009 reeds een voorschot is genomen via een aanhoudingsbesluit, gebaseerd op de nieuwe Wet ruimtelijke ordening. De knoppennotitie; de ambtelijke notitie gemaakt op verzoek van PS, die ter kennisgeving op 23 februari naar GS is gestuurd, dient als achtergronddocument bij dit voorstel.

Sinds het vaststellen van de reconstructieplannen in april 2005 zijn de omstandigheden veranderd. Op het gebied van volksgezondheid hebben zoönosen sterk de belangstelling getrokken, met name door de uitbraak van Q-koorts. In de afgelopen 15 jaar zijn er in de veehouderij een zestal grote uitbraken van dierziekten geweest waarvan drie zoönosen (BSE, vogelgriep, Q-koorts). De maatschappij is erg bezorgd over de risico's van grootschalige veehouderij voor de volksgezondheid. Daardoor begint ook het draagvlak voor de reconstructie af te kalven. Het heeft wel als een katalysator gewerkt met het op de politieke agenda krijgen van het thema "intensieve veehouderij".

In 2005 was de problematiek van fijnstof uit de veehouderij minder bekend. Vanwege nieuwe informatie is de veehouderij opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Natura2000 heeft na het opstellen van de reconstructieplannen geleid tot een strengere aanpak voor Noord-Brabant. Er is een stikstofconvenant gemaakt dat moet leiden tot een ammoniakreductie.

De komende jaren wordt een halvering van het aantal bedrijven verwacht omdat ze uiterlijk 2013 moeten voldoen aan nationale normen voor dierenwelzijn, emissiearme stallen en Natura 2000. Het aantal dieren blijft tenminste gelijk. Er zullen minder locaties nodig zijn dan in 2005 was voorzien. Sinds 2005 is het financiële palet drastisch gewijzigd, met name door bezuinigingen bij overheden.

Wij zien als kern van de aanpak: waar en onder welke voorwaarden is er in Noord-Brabant, zowel fysiek als maatschappelijk, ruimte voor de intensieve veehouderij, inclusief de geiten- en schapenhouderij?

Op basis van de recente ontwikkelingen rond volksgezondheid en de intensieve veehouderij, de mate van doelbereik, de mogelijkheden zoals aangegeven in de knoppennotitie en de diverse signalen vanuit de maatschappij, waaronder het Burgerinitiatief Megastallen, en de reconstructiepartners hebben wij keuzes gemaakt. Eerst wordt ingegaan op de zes door Provinciale Staten geldig bevonden onderdelen van het burgerinitiatief. Daarna worden een aantal aanvullende voorstellen gedaan voor de verdere sturing op de intensieve veehouderij. Afgesloten wordt met de beantwoording van een aantal bestuurlijke vragen die gesteld zijn tijdens de vergadering van de Statencommissie Ruimte & Milieu van 25 februari 2010.

2. Visie

Wij zien de landbouw, inclusief de intensieve veehouderij, als een van de historische dragers van het platteland. De landbouw is de belangrijkste speler op ruim 60% van het Brabantse buitengebied. Wij sturen op een integrale aanpak van het platteland. Randvoorwaardelijk voor het bereiken van doelen is een sturing op facetbeleid: bij RO, milieu, energie en innovatie en landbouw.

Het provinciale kader hiervoor wordt bepaald door de nieuwe structuurvisie, het PMP, het Waterplan en het Natuur- en Landschapsoffensief. De schaalvergroting en intensivering van de landbouw zetten wij af tegen het behalen van doelen voor het bereiken van een goed, gezond en veilig woon- en leefklimaat. Door het Europese landbouwbeleid zal na 2013 de positie van de landbouw, onder invloed van een andere subsidiebasis, beoordeeld worden op haar bijdrage aan maatschappelijke doelen en het halen van milieunormen.

Op Europese schaal kan Noord-Brabant als een grote binnentuin in een verstedelijkt gebied beschouwd worden. Functies als natuurbeheer, landschapsbeheer, zorgboerderijen, energieopwekking, recreatie en volkstuinachtige structuren zullen hun stempel gaan drukken op gebruik en inrichting. De productie van primaire landbouwproducten, zoals vlees en eieren, maken deel uit van een innovatieve keten met retailers, consumers, innovation, research en finance. Er is in Noord-Brabant een grote spin-off naar bijvoorbeeld de financiële wereld, onderwijs, slachterijen, veevoederfabrikanten, vlees- en zuivelindustrie, voedselveredeling, bouw- en installatiebedrijven, automatisering en research naar stalsystemen. Landelijk maar ook Europees is er sprake van een grote concentratie van grote en succesvolle bedrijven in onze provincie. De Nederlandse agrarische sector staat internationaal bekend als de meest innovatieve.

Wij constateren dat de agrarische sector als totaal en de intensieve veehouderij in het bijzonder in toenemende mate kiest voor meer waardetoevoeging per product, meer duurzaamheid (energieneutraal, reductie milieubelasting) en veiligheid voor mens en dier (dierenwelzijn). De keuze voor uitsluitend schaalvergroting tegen een zo laag mogelijke kostprijs is op termijn een heilloze weg. Wij zijn van mening dat de ontwikkelingsruimte die nodig is voor de omslag naar een ander type sector, binnen de gestelde randvoorwaarden moet worden geacommodeerd. Wij hebben waardering voor de ZLTO dat zij deze transitie willen organiseren en willen oppakken. Op termijn zien ook zij nauwelijks nog ruimte voor vleesproductie die uitsluitend kostprijs gedreven is. Op langere termijn hangt de vraag van de instandhouding van de intensieve veehouderijsector ook af van de ontwikkelingen in het agrofoodcomplex. De totale afzetmarkt zal de komende jaren niet kleiner worden en er ontwikkelt zich een parallelle markt voor duurzaam geproduceerde streekproducten. Nieuwe arrangementen op het gebied van verduurzaming, niche- en streekproducten, optimale ruimte voor dierenwelzijn en betrokkenheid van de consument maken deel uit van de marketingopgave van de toekomst. Volksgezondheid is een maatschappelijke randvoorwaarde van betekenis.

In de nieuwe structuurvisie is aangegeven dat in een beperkt aantal gebieden in Noord-Brabant landbouw de belangrijkste drager is van het landschap. In die gebieden geven wij ruimte aan een optimale en duurzame ontwikkeling van in die gebieden aanwezige landbouwsectoren. Dit leidt er toe dat wij de omgeving van Zundert (boomteelt), de Peel (intensieve veehouderij en glastuinbouw), de zeeklei (glastuinbouw en akkerbouw) en jonge rivierklei gebieden (rundveehouderij) hebben aangewezen als gebieden waar de agrarische functie voor de toekomst behouden moet blijven. In gebieden waar natuur, landschap, recreatie, wonen, werken en zorg van belang is voor de plattelandseconomie, bieden wij ruimte voor menging van deze functies met de landbouw.

De maat en schaal van Noord-Brabant vormen onze uitgangspunten. Voor de intensieve veehouderij betekent dat een goede landschappelijke invulling, een grens aan de omvang van de sector als geheel en

een maatschappelijke inbedding in een dichtbevolkt gebied. Wij zien in de komende tien jaar het aantal bedrijven in de intensieve veehouderij fors afnemen. Dit past in de wereldwijde trend van specialisatie en schaalvergroting.

De intensieve veehouderij zal op het gebied van duurzaamheid belangrijke stappen moeten nemen. Uiteindelijk wordt de concurrentiepositie van de sector in toenemende mate bepaald door aanwezigheid van kennis en kapitaal en in mindere mate van arbeid. Naar schatting blijven er in 2030 in Noord-Brabant nog ongeveer 1000-1200 locaties voor de intensieve veehouderij over. We hebben daar in de voorgestelde aanpak ook rekening mee gehouden.

Met de voorstellen die wij hier aan de Staten presenteren wordt hiertoe een eerste aanzet gegeven. Cruciaal is dat wij de dynamiek in de sector willen behouden om de vereiste ontwikkelingen gestalte te kunnen geven. De komende twee jaar kunnen er meer stappen gezet worden en dit zullen wij doen in overleg met de Staten. Er komen in 2010 en 2011 onderzoeken beschikbaar met informatie hoe het is gesteld met de gezondheidseffecten in de intensieve veehouderij en wat het effect is van vaccinatie bij geiten en schapen. Na half april 2010 is er meer inzicht in het aantal locaties dat beschikbaar is en beschikbaar komt voor de intensieve veehouderij. Dit proces loopt door tot medio 2013.

Gegeven deze onzekerheden zijn er meer en andere stappen mogelijk en kunnen nu voorgestelde keuzes veranderen. De huidige stappen zijn “no regret” maatregelen, waar volgende zaken stapsgewijs aan kunnen worden toegevoegd. Met het debat over het burgerinitiatief van 19 maart 2010 zetten wij een eerste stap naar een verduurzaming van de intensieve veehouderij in onze provincie.

In de komende maanden zullen wij de randvoorwaarden van de landbouw laten doorklinken bij het op de rails zetten van de Agenda van Brabant. Door een juiste definiëring van het randvoorwaardelijke karakter kan de intensieve veehouderij ondersteunend zijn naar het bereiken van Rijks- en provinciale doelen. In april-mei 2010 willen wij agrotafels organiseren waarbij wij ook de Staten zullen betrekken.

3. Inzet Gedeputeerde Staten.

Wij zetten in op:

- de afwaartse beweging van de intensieve veehouderij van woon- en natuurgebieden;
- het realiseren van een goed en veilig woon- en leefklimaat;
- het terugdringen van de emissies van ammoniak, fijnstof en geur;
- het verdergaand verduurzamen van de landbouw als geheel en de intensieve veehouderij in het bijzonder;
- het daartoe ruimte bieden aan de intensieve veehouderij op goede locaties in het verwevingsgebied en de landbouwontwikkelingsgebieden.

Ons uitgangspunt is dat wij de huidige zonering willen handhaven. Het laten vervallen van de integrale zonering betekent dat de planologische doorwerking van de begrenzing wegvalt. Elke alternatieve begrenzingen (ook wijzigingen) kunnen en zullen tot en met de Raad van State ter discussie gesteld worden. De huidige begrenzing geeft zekerheid voor belanghebbenden met betrekking tot de mogelijkheden en bescherming. Zonering is bovendien een wettelijke vereiste uit de Reconstructiewet. Het wijzigen van de integrale zonering betekent opnieuw een langdurig vaststellingstraject van twee jaar en leidt tot algehele vertraging van het doelbereik.

Door de ontwikkeling van de LOG's en de duurzame locaties in de verwevingsgebieden wordt een toekomstperspectief geboden aan bedrijven onder gelijktijdige vermindering van emissies en afname van risico's voor gezondheid. Zo wordt gezorgd voor een goed woon- en leefklimaat; een integrale aanpak waarbij alle wezenlijke elementen van het buitengebied tot hun recht komen.

4. GS-voorstellen.

4.1 Voorstellen geldige punten Burgerinitiatief

De aangegeven nummering komt overeen met de nummering (Punt) uit het burgerinitiatief en het Statenvoorstel 13/10 (geplaatst tussen haakjes).

Punt 2 (Ontwerp-besluit 13/10 B-1).

Zelf bestuurlijke verantwoordelijkheid te nemen en deze niet af te schuiven naar de landelijke overheid, en zonder uitstel gehoor te geven aan het advies uit 2008 van het RIVM en de GGD'en Noord-Brabant en Zeeland om onderzoek in te stellen naar fijnstofconcentraties bij veehouderijen.

Al een aantal jaren wordt onderzoek gedaan naar fijnstofconcentraties rond intensieve veehouderijen. Er vinden landelijk metingen plaats en het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit is in opdracht van de provincie Noord-Brabant uitgebreid. De provincie startte in 2006 met een eerste onderzoek naar de fijnstofconcentraties rond veehouderijen. Dit onderzoek is door VROM overgenomen en uitgebreid. Daarmee is de veehouderij opgenomen in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In Gemert-Bakel is de provincie een pilot gestart, waarbij 15 - 20 bedrijven worden uitgerust met gecombineerde luchtwassers. Bij drie van de pilotbedrijven worden de emissies van onder andere fijnstof gemeten. In het landbouwontwikkelingsgebied De Rips zijn twee extra meetstations geplaatst. Verder zal onder andere door de provincie meer mobiel worden gemeten, worden nu resultaten bekend van het RIVM-onderzoek naar luchtwassers voor ammoniak, geur, fijnstof en gezondheid, en is de provincie bezig met acties rond vergunningverlening, handhaving en het verminderen van energieverbruik.

Voorstel 1: Gelet op de vele zaken die wij als provincie reeds in gang hebben gezet constateren wij dat wij hebben voorzien in het gevraagde van punt B-1 van het burgerinitiatief. Wij achten daarom de inzet van extra maatregelen niet nodig.

Punt 3 (Ontwerp-besluit 13/10 B-2).

Zolang er geen wetenschappelijk onderzoek is gedaan dat uitsluitsel geeft over de effecten op de gezondheid van omwonenden van intensieve veehouderijen, het voorzorgbeginsel te hanteren. Dit beginsel, dat op grond van het Europese Verdrag het milieurecht van de lidstaten domineert, houdt in dat overheid en bedrijven geen onomkeerbare beslissingen mogen nemen zolang er wetenschappelijke onzekerheid bestaat omtrent de risico's voor de volksgezondheid. In concreto betekent dit dat vooralsnog geen vergunningen meer worden verleend voor het vestigen van nieuwe, noch voor het uitbreiden van bestaande intensieve veehouderijen.

De GGD adviseert om vooral door te gaan met de zogenaamde afwaartse beweging in het belang van de volksgezondheid. Een vergunningenstop zou dit proces volledig stil leggen.

Verder speelt bij onze overwegingen mee dat begin 2011 de resultaten bekend zijn van onderzoek naar de relatie tussen intensieve veehouderij en volksgezondheid.

Voorts zijn de mogelijkheden van de provincie beperkt: voor de 7750 intensieve veehouderijen is de gemeente het bevoegde gezag voor de vergunningverlening; de provincie is dat voor slechts ongeveer 30-40 bedrijven.

Het voorzorgsbeginsel is een milieubeginsel maar geen rechtsbeginsel, omdat het niet in het recht is verankerd. Tot heden is het beginsel enkel erkend in de Natuurbeschermingswet. Dat vindt zijn oorzaak in de bescherming van natuurgebieden door Europese richtlijnen. Met betrekking tot de intensieve veehouderijen zijn wij van mening dat er juridisch onvoldoende rechtsgrond is om voor de intensieve veehouderij het zware middel van een vergunningstop toe te passen. Het ten onrechte opleggen van een bouwstop kan bovendien financiële consequenties hebben. Indien uit het nu lopende gezondheidsonderzoek blijkt dat er toch wetenschappelijke grond is ten aanzien van gezondheidsrisico's of dat er uit blijkt dat het hanteren van het voorzorgsbeginsel op basis van reële risico's een juridisch verantwoorde weg is, zullen wij in overleg treden met Provinciale Staten over deze situatie.

Voorstel 2: Wij kunnen het punt B-2 van het burgerinitiatief om alle vergunningverlening uit voorzorg op slot te zetten, niet overnemen omdat er juridisch onvoldoende rechtsgrond is om een vergunningenstop op te leggen. Indien er uit het nu lopende gezondheidsonderzoek informatie komt die kan strekken tot het nemen van een vergunningenstop, zullen wij in overleg treden met Provinciale Staten.

Punt 4 (Ontwerp-besluit 13/10 B-3).

Het advies van het RIVM en de GGD'en Noord-Brabant en Zeeland op te volgen en bij provinciale verordening op grond van de Wro te bepalen dat er minimaal een afstand van 1,5 km wordt aangehouden tussen intensieve veehouderijen en dat gemengde intensieve veehouderijen niet worden toegestaan. Ook hier dient de overheid het voorzorgbeginsel te hanteren.

Een omtrek van 1,5 kilometer is het gebied waarbinnen andere bedrijven geruimd moeten worden ná het uitbreken van een dierziekte. Het is een maatregel die bedoeld is om uitbraken de kop in te drukken. Het zijn ingrijpende maatregelen maar ze zijn bij de aanpak van mond- en klauwzeer, varkenspest en Q-koorts, in samenhang met overige veterinaire maatregelen, effectief geweest. Indien dit preventief wordt ingezet dan zullen alle bestaande bedrijven hierop beoordeeld moeten worden of zij mogen blijven of moeten sluiten. Bij het hanteren van een afstand van 1,5 kilometer tussen intensieve veehouderijen zou voor nog maar circa 500 intensieve veehouderijen ruimte overblijven. Momenteel liggen in de verwevings- en landbouwonwikkelingsgebieden 4300 bedrijven. Het verplicht hanteren van een afstand van 1,5 kilometer tussen intensieve veehouderijen zou een enorme sanering van bedrijven en dieren betekenen terwijl het veterinaire rendement als laag omschreven kan worden. Daar komt bij dat het juridisch moeilijk te regelen is omdat het reduceren van de kans op het overspringen van dierziekten geen ruimtelijk argument is.

Voorstel 3: Wij willen punt B-3 van het burgerinitiatief voor het vastleggen van een afstand van 1,5 kilometer tussen intensieve veehouderijen, niet overnemen omdat het vergaande bedrijfseconomische en financiële gevolgen heeft voor het bereiken van een gering voordeel. Ook voor nieuwe bedrijven zien wij de maatregel niet zitten vanwege het feit dat dit juridisch nauwelijks te regelen is in bestemmingsplannen.

Ad Punt 4 en dat gemengde intensieve veehouderijen niet worden toegestaan. Ook hier dient de overheid het voorzorgbeginsel te hanteren.

Tot circa 1960 was het gemengd bedrijf karakteristiek voor het doorsnee gezinbedrijf in Noord-Brabant. Daarna is specialisatie opgetreden. Op gemengde bedrijven varkens/pluimvee kunnen volgens de GGD mutaties ontstaan van zoönosen. Dit risico speelt volgens de GGD vooral bij heel grote bedrijven. Daarvan zijn er in onze provincie vijf. De voortgaande specialisatie van bedrijven leidt ertoe dat de gemengde bedrijven, die er nu nog zijn, structureel in aantal afnemen. De omvang van het risico is daarom zeer beperkt en wordt jaarlijks kleiner. Waar wat betreft deze risico's qua bedrijfsgrootte van gemengde bedrijven de ondergrens ligt, kan de GGD niet aangeven. Wel zijn bij het voorkómen van mutaties andere factoren zoals ruimtelijke invulling, bedrijfsvoering, transportbewegingen en hygiëne belangrijker. Dit zijn zaken die door de provincie niet geregeld kunnen worden. Daarnaast is juridisch het instellen van een verbod van gemengde intensieve veehouderijen een complexe zaak. Het is de overheid niet toegestaan structuurpolitiek te voeren ten aanzien van de landbouw. Gemengde bedrijven zijn geen ruimtelijk argument waardoor de inzet van de nWro een hachelijke zaak is. Ook via de Provinciale Milieuverordening is er nauwelijks een goede juridische onderbouwing mogelijk. Het Rijk zou de bestaande wet- en regelgeving kunnen aanpassen.

Omdat het bovendien een beperkt aantal bedrijven in deze categorie betreft, het mogelijke rendement mede daardoor zeer laag is, stellen wij voor geen extra maatregelen te nemen.

Voorstel 4: Wij stellen voor het punt B-3 van het burgerinitiatief over gemengde bedrijven niet over te nemen omdat het rendement van de maatregel marginaal is, juridisch complex en andere zaken belangrijker zijn maar daar gaat de provincie niet over.

Punt 5 (Ontwerp-besluit 13/10 B-4).

Vanwege de waarschijnlijkheid van schadelijke gezondheidseffecten bij schaalvergroting en hoge veedichtheid, bij provinciale verordening op grond van de Wro de maximale omvang van bouwblokken in landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden vast te stellen op 1,5 ha. Dit bouwoppervlak (3 voetbalvelden) past in het Brabantse landschap en biedt voldoende ruimte voor gezinsbedrijven.

Bouwblokken in verwevingsgebied beperken

Vooraf in verwevingsgebieden vinden momenteel ontwikkelingen plaats die maatschappelijk niet als gewenst worden ervaren. Dat komt onder meer doordat gemeenten de duurzaamheidstoets onvoldoende onderscheidend vinden. Daardoor kan op veel bouwblokken groei plaatsvinden tot maximaal 2,5 ha. Omdat ook een kleiner bouwblok voldoende ruimte laat voor een goede ontwikkeling, stellen wij voor om in het hele verwevingsgebied een maximale omvang te hanteren van 1,5 ha, inclusief 10% voor groen. Dit komt overeen met gemiddeld 1,5 tot 2 maal de grootte van een gemiddeld gezinsbedrijf.

Er mag één bouwlaag komen, met uitzondering van pluimvee (volièrestal). Dit wordt geregeld in de Verordening Ruimte. Reeds toegekende bouw- en uitbreidingsrechten zullen wij respecteren. De duurzaamheidstoets passen wij aan aan de nieuwe Structuurvisie RO. Bovendien wordt de duurzaamheidstoets aangescherpt met materiële eisen om de gemeente meer handvatten te geven bij de beoordeling.

Voorstel 5: Wij willen voor het verwevingsgebied het punt B-4 van het burgerinitiatief over nemen door de bouwblok omvang te beperken tot maximaal 1,5 ha, inclusief 10% voor groen. De duurzaamheidstoets wordt aangescherpt en aangepast aan de Structuurvisie RO. Er mag één bouwlaag komen, met uitzondering van pluimvee (volièrestal).

Bouwblokken in landbouwontwikkelingsgebieden.

Binnen de landbouwontwikkelingsgebieden blijft verdere doorgroei van bouwblokken groter dan 1,5 ha aanvaardbaar. Wij kiezen voor een bouwblok van 1,5 ha, waarbij gemeenten de mogelijkheid hebben doorgroei naar 3 ha toe te staan mits een daartoe dienende gebiedsvisie door GS is goedgekeurd. Er ontstaat dan een beter onderscheid tussen LOG's en verwevingsgebieden, waar een maximum van 1,5 ha geldt. Het is verplicht 20% groen binnen het bouwblok op te nemen; daardoor is er effectief 2,4 ha beschikbaar. De bouw mogelijkheden worden beperkt tot één bouwlaag, met uitzondering van stallen voor pluimvee (volièrestal). Gemeenten kunnen een bebouwingspercentage opnemen in het bestemmingsplan. Reeds toegekende bouw- en uitbreidingsrechten zullen wij respecteren. De maatregel kan via de Verordening Ruimte ingevoerd worden.

Voorstel 6 : Wij willen voor het landbouwontwikkelingsgebied een deel van het punt B-4 van het burgerinitiatief overnemen. Het bouwblok krijgt een grootte van 1,5 ha maar kan maximaal doorgroeien naar 3 ha door middel van een door GS goed te keuren gebiedsvisie voor dat LOG. Er moet 20% groen in het bouwblok opgenomen worden. Er mag één bouwlaag komen, met uitzondering van pluimvee (volièrestal). Effectief krijgt een bouwblok daarmee de feitelijke omvang van 2,4 hectare.

Punt 7 (Ontwerp-besluit 13/10 B-5).

Aan te dringen bij de wetgever op het terugdringen van het antibioticagebruik in de intensieve veehouderij. Het preventief toedienen van antibiotica dient te worden verboden, gelet op de gevaren die daaraan kleven voor de volksgezondheid en voedselveiligheid.

De noodzaak en de mogelijkheden tot terugdringing zijn voldoende aanwezig gezien de diverse bijdragen aan het deskundigendebat van 8 januari 2010. Momenteel lopen er diverse acties om het antibioticagebruik terug te dringen. In Denemarken zijn goede ervaringen opgedaan op dit gebied. Het Ministerie van LNV heeft onderzoek laten uitvoeren naar de mogelijkheden voor een betere regulering. Op 9 maart 2010 heeft LNV bekend gemaakt geen verbod te willen instellen op het gebruik van bepaalde antibiotica. Wij gaan in overleg met het Rijk hierover met het verzoek het antibioticagebruik drastisch terug te brengen en om bepaalde middelen te verbieden.

Voorstel 7: Wij nemen het punt B-5 van het burgerinitiatief over om met het Rijk te overleggen om het antibioticagebruik drastisch terug te brengen en om bepaalde middelen te verbieden.

Punt 8 (Ontwerp-besluit 13/10 B-6).

De wetgever te vragen zodanige eisen te stellen aan de huisvesting van dieren in de intensieve veehouderij dat hun bewegingsruimte wordt vergroot en natuurlijk gedrag mogelijk wordt. Hierdoor verbetert hun conditie en wordt preventief antibioticagebruik overbodig.

In 2013 moeten alle stallen voldoen aan de nieuwe eisen rond huisvesting voor emissie (AmvB) en welzijn (welzijnsbesluiten). Het zijn verschillende regelingen die allemaal op 1 januari 2013 moeten zijn uitgevoerd. Nieuwe extra eisen zullen leiden tot vertraging in de nu gestarte stalaanpassingen omdat er nieuwe houderijsystemen ontwikkeld moeten worden. Een verdere aanscherping van de eisen dient in Europees verband te geschieden. Wij zijn echter een grote voorstander voor een verdere verbetering van diervriendelijke stalsystemen. Wij stimuleren bijvoorbeeld wel de ontwikkeling van dierhouderijsystemen die het welzijn van de dieren bevorderen zoals Comfort Class en Volwaard Kip. Deze ondersteuning wordt voortgezet. We zijn daarom wel bereid om met het Rijk het gesprek aan te gaan voor de verdere toekomst van een diervriendelijkere aanpak waarbij ruimte is voor natuurlijk gedrag. Bijkomend voordeel is dat daardoor de behoefte aan het gebruik van antibiotica zal verminderen. Dit is een aanpak die dan na 2013 in gang gezet kan worden.

Voorstel 8: Wij nemen het punt B-6 van het burgerinitiatief over om met het Rijk overleg aan te gaan over diervriendelijke huisvestingssystemen die na 2013 ingezet kunnen gaan worden.

4.2 Aanvullende GS-voorstellen.

Naast de adviezen ten aanzien van het burgerinitiatief willen wij aanvullende voorstellen doen voor de ruimtelijke aansturing van de intensieve veehouderij. Hier is niet om gevraagd door het burgerinitiatief maar wij vinden het passen bij de door ons gewenste sturing richting duurzaamheid.

De uitbreidingsmogelijkheden in extensivering (Knoppennotitie B-1).

Wij constateren dat er zich nog steeds uitbreidingen in extensiveringsgebieden voordoen, ook recent nog, die wij als ongewenst beschouwen. Uitbreidingen moeten worden voorkomen ter vergroting van het doelbereik in het extensiveringsgebied. Binnen het bouwblok op maat dat is toegekend in bestemmingsplannen zijn er nu teveel mogelijkheden zoals het vergroten en bijbouwen van stallen tot het volledig opnieuw inrichten van bouwblokken. Wij stellen voor om binnen het extensiveringsgebied sterker in te zetten op het inperken van de ontwikkelingsmogelijkheden. Wij staan één eenmalige uitzondering toe, gebaseerd op het huidige aantal dieren. Dit is bedoeld om uiterlijk 1 januari 2013 te kunnen voldoen aan de eisen van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (Besluit huisvesting, Stb. 2005, 675; Gewijzigd Stb. 2008, 6) en aan de welzijnseisen (Varkensbesluit, Legkippenbesluit, Europese vleeskuikenrichtlijn). Hierbij geldt dat het aantal dieren niet mag worden uitgebreid.

Voorstel 9: Wij zullen de bouwrechten van intensieve veehouderijen in het extensiveringsgebied gaan inperken waardoor ten dele tegemoet gekomen wordt aan punt 3 van het burgerinitiatief. Hierbij geldt een mogelijkheid van een éénmalige uitbreiding om uiterlijk op 1 januari 2013 te kunnen voldoen aan de ammoniak- en welzijnseisen onder gelijkblijven van het aantal dieren.

Mogelijkheden Beëindigingsregeling (Knoppennotitie G-1).

Momenteel wordt de provinciale beëindigingsregeling ingezet in het extensiveringsgebied natuur, de gemeenten zorgen voor verplaatsing bij de bebouwde kom. Gemeenten kunnen middelen genereren via de BIO-regeling. De huidige situatie is dat bedrijven alleen kunnen beëindigen als de gemeente actief invulling geeft aan Ruimte voor Ruimte en het BIO-beleid. Provinciale middelen ook inzetten rond woonfuncties heeft een negatief effect op de vermindering van de milieudruk rond natuur. Vanwege de Q-koortsproblematiek is het toch een optie om provinciaal geld in te zetten in extensiveringsgebied overig (rood). Juist bij woongebieden is een snelle beëindiging van belang in relatie tot volksgezondheid.

Voorstel 10: Wij willen bezien of voorafgaand aan een volgende openstelling van de BIV de regeling kan worden aangepast en uitgebreid.

Minder landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's) ontwikkelen (Knoppennotitie D-14).

In 2009 is gekozen voor een prioritering in de ontwikkeling van de LOG's, samen met gemeentes. In het ILG-contract met het Rijk is opgenomen dat 32 LOG's moeten worden gerealiseerd en daarvoor zijn via het ILG rijksmiddelen beschikbaar. In de bijlage zijn 34 LOG's opgenomen waar de provincie nu actief op inzet. De inzet van de provincie varieert van advies (Elsendorp), een gezamenlijk aanpak (Graspeel) tot het maken van een inpassingsplan (Chijnsgoed). De Reconstructiewet geeft aan dat voor de opvang van vertrekkende bedrijven uit extensiveringsgebied er voldoende ruimte moet zijn in andere gebieden om zich daar te vestigen en daar zijn de LOG's voor bedoeld. Indien niet alle LOG's op dit moment nodig zijn, kunnen ze "slapend" worden gehouden of via de Verordening Ruimte ingeperkt worden ten aanzien van gebruiksmogelijkheden. De ontwikkelingen bij het aantal geschikte en

vrijkomende locaties kan aanleiding zijn dit standpunt te herzien. Het schrappen van LOG's betekent dat het reconstructieplan moet worden aangepast. Een dergelijke procedure kost veel tijd en menskracht en leidt de aandacht af van de uitvoering.

Voorstel 11: Wij willen ons als provincie alleen actief inzetten op de ontwikkeling van de 34 in de bijlage 2 aangegeven LOG's.

Nieuwvestiging beperken (Knoppennotitie D-1)

In de reconstructieplannen zijn per gebied in totaal 170 mogelijke nieuwvestigingen opgenomen. Bij een LOG worden eerst bestaande locaties gebruikt en als laatste komt nieuwvestiging in beeld. Nieuwvestiging is alleen mogelijk als een bedrijf een locatie opheft in extensiveringsgebied. Wij willen een koppeling tussen de nieuwe locatie en de kwaliteitsverbetering op de verlaten locatie. Daarom willen wij de nieuwvestigingsmogelijkheden beperken tot verplaatsers uit hetzelfde reconstructiegebied. De behoefte aan het aantal nieuwvestigingen blijkt tegen te vallen en er komen meer locaties vrij dan eerst werd aangenomen. Een aantal gemeenten heeft nu al besloten om geen of maar beperkt gebruik te maken van de mogelijkheid tot nieuwvestiging. Met de huidige verplaatsingen en de reeds voorziene ontwikkelingen zal ten minste een halvering bereikt worden van het oorspronkelijke in de reconstructieplannen opgenomen aantal nieuwvestigingen.

Voorstel 12 : Wij zullen de mogelijkheden voor nieuwvestiging beperken tot verplaatsers uit het eigen reconstructiegebied, behalve waar reeds trajecten in gang zijn gezet.

Omgang met burgerwoningen (Knoppennotitie D-5).

Binnen de LOG's wonen ook burgers. In totaal zijn er rond de 1100 burgerwoningen in de verschillende LOG's. Een aantal gemeenten heeft aangegeven mogelijkheden te willen ontwikkelen voor de omgang met deze burgerwoningen. Gedacht wordt hierbij onder andere aan het omzetten van de bestemming. Wij willen dit actief ondersteunen.

Voorstel 13: Wij zullen de gemeenten actief gaan ondersteunen bij het omzetten van woonbestemmingen naar agrarische bestemmingen in LOG's.

Herinvoeren compartimentering (Knoppennotitie F).

Op 1 januari 2008 is de compartimentering bij de handel in dierrechten tussen Noord- en Zuid-Nederland vervallen. Daardoor is de varkensstapel in onze provincie in 2 jaar tijd met 6% gestegen. Verdere groei van de veestapel zal het bereiken van de doelen vertragen en bemoeilijken. De groei van de veestapel is onverwacht en het is noodzakelijk om maatregelen te nemen. De herinvoering van de compartimentering is een Rijksaangelegenheid. De afspraken zijn dat het systeem van dierrechten afgeschaft wordt in 2015 en ook dat kan leiden tot een toestroom van varkens naar Brabant.

Bij de aanpak rond Natura2000 is de ontwikkeling van het aantal dieren in de omgeving van de Natura-2000 gebieden een criterium om nadere maatregelen te nemen. Ook het burgerinitiatief vraagt, in een weliswaar door PS als niet geldig bevonden punt, om het voorkomen van het toenemen van het aantal dieren in de al zwaar met ammoniak belaste regio's. Voor Brabant is een afscherming van de instroom van rechten uit andere delen van het land van belang. Vanwege de nauwe binding met Noord- en Midden-Limburg wordt gekozen voor een herinvoering van enkel het compartiment Zuid (Midden- en Oost-Brabant en Noord- en Midden-Limburg).

Voorstel 14: Wij zullen de ministerie van LNV verzoeken om herinvoering van het compartiment Zuid.

4.3 Voorstellen maatregelen voor de geiten- en schapenhouderij.

Bescherming naar de bevolking

Het doel van de aanpak van de Q-koortsproblematiek is om de bevolking te beschermen tegen een besmetting met de Q-koorts. Daartoe moet de geiten- en schapenhouderij dusdanig ruimtelijk en milieuhygiënisch gepositioneerd worden dat er vanuit oogpunt van volksgezondheid een maatschappelijk aanvaardbare situatie ontstaat. Volksgezondheid en het bijbehorende verzorgingsbeginsel zijn de toetsstenen voor deze aanpak. Een tweede toetssteen wordt gevormd door de impact op de plattelands economie. Toerisme, recreatie, verbrede landbouw en een gezond woon- en leefklimaat mogen niet negatief te leiden hebben van de Q-koortsproblematiek.

Wij maken onderscheid tussen de periode met Q-koorts en de fase daarna, zonder Q-koorts. Volgens deskundigen van het RIVM moet nog tot eind 2011 gerekend worden op humane ziektegevallen ten gevolge van de Q-koorts epidemie. Pas als de incidentie van ziektegevallen fors is afgenomen, de besmetting onder controle is en er geen besmette bedrijven meer zijn, kan de volgende fase ingaan. Dit betekent dat medio 2012 een nieuwe koers ingezet kan worden die dusdanig robuust moet zijn dat eventuele nieuwe uitbraken vermeden dan wel snel opgelost kunnen worden.

De hamvraag is de effectiviteit van de vaccinatie van geiten en schapen. Tot nu toe kan niet met zekerheid gesteld worden dat dit een maatregel is die de kans op Q-koorts op een maatschappelijk aanvaardbaar niveau brengt. Hierbij verwijzen wij naar een citaat uit de gezamenlijke brief van de ministers G. Verburg en A. Klink d.d. 16 februari 2010 aan de Tweede kamer: *“Uit de studies die naar het vaccin gedaan zijn om het vaccin op de markt te mogen brengen is gebleken dat het vaccin de kans op besmetting verkleint, de kans op abortus verlaagt en uitscheiding bij besmette dieren vermindert”*.

Wij willen ons bij onze aanpak laten leiden door de maatschappelijke aanvaardbaarheid van de risico's van een infectiedruk op de omgeving. Indien er gerekend moet worden op een bepaalde mate van onzekerheid of onbetrouwbaarheid van het vaccin, zullen uit oogpunt van volksgezondheid en verzorgingsbeginsel geitenbedrijven (met name met open stallen) in ieder geval ver van de bevolking gesitueerd moeten worden.

Geiten- en schapenhouderij als intensieve veehouderij

Door veranderingen in de bedrijfsvoering is de toepassing van de definitie van grondgebonden landbouw bij melkgeiten, melkschapen en melkkoeien onder druk komen te staan. Geitenbedrijven lijken tegenwoordig vooral op niet-grondgebonden bedrijven en dat heeft consequenties. Voor de intensieve veehouderij is de integrale zonering van de Reconstructiewet van toepassing. Dit betekent onder andere geen nieuwvestiging of uitbreiding in extensiveringsgebieden, in verwevingsgebieden kan alleen uitgebreid worden op duurzame locaties en de landbouwontwikkelingsgebieden genieten de voorkeur voor vestiging en uitbreiding. Deze indeling is een verplichting die in de Reconstructiewet is voorgeschreven. Als het een grondgebonden bedrijf is, is uitbreiding en omschakeling in principe bijna overal mogelijk. In bijlage 3 is dit uitvoerig toegelicht.

De juridische werkelijkheid leidt ertoe dat op dit moment vrijwel alle huidige geiten- en melkschapenbedrijven de facto als niet-grondgebonden en als een vorm van intensieve veehouderij betiteld moeten worden. De sector is daar niet gelukkig mee. Overigens doet zich in de rundveehouderij eenzelfde shift voor. Nu al wordt duidelijk dat er een juridische strijd gaat ontstaan over waar het veevoer vandaan komt en de bewijsbaarheid daarvan.

Om gemeenten, ondernemers en de bevolking niet op te zadelen met een hoge bestuursdruk van interpretatievraagstukken en procedures, willen wij voor wat betreft de begripsbepalingen aansluiten bij

de landelijke standaard met aanbevelingen “Op de digitale leest”. Deze door het NIROV gedane aanbevelingen, ondersteund door VROM, worden intussen in den lande toegepast. In plaats van het gebruik van grond wordt nu de aandacht verschoven naar het gebruik van gebouwen als productieplaats. In de toelichting van de definitie wordt aangegeven dat bedrijven die substantieel weidegang toepassen, als grondgebonden worden beschouwd. Het grote voordeel van de nieuwe definities is direct zichtbaar: de beesten zitten op stal of lopen buiten in de weide. Dat is controleerbaar, handhaafbaar en transparant. Een bijkomend voordeel is dat het in zijn algemeenheid leidt tot een verlaging van de kans op een hoge infectiedruk omdat IV-bedrijven verder van de bebouwing af komen te staan.

Voorstel 15: Wij zullen de huidige definities van niet-grondgebonden en grondgebonden agrarisch bedrijf en intensieve veehouderij vervangen door:

- “niet-grondgebonden bedrijfsvoering = een agrarische bedrijfsvoering die in geheel of overwegende mate in gebouwen plaatsvindt”,
 - “grondgebonden agrarische bedrijfsvoering = een agrarische bedrijfsvoering die in geheel of overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt”,
 - “intensieve veehouderij = een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapehouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen. Voorts is voor de praktijk van belang op te merken dat melkveebedrijven waarvan de bedrijfsvoering zodanig is ingericht dat deze in ruime mate weidegang toepassen, niet onder de definitie intensieve veehouderij vallen”.
-

Bouwstop melkgeiten en melkschapenhouderijen in Noord-Brabant

Uiterlijk 11 juni 2010 dient de provincie bepaald te hebben hoe met de huidige bouwstop (het is feitelijk een aanhoudingsbesluit) wordt omgegaan omdat op die datum de bouwstop afloopt. Het RIVM heeft aangegeven dat er een relatie bestaat tussen Q-koorts en de afstand tussen geiten- en melkschapenbedrijven en woonkernen. Daarbij zijn afstanden genoemd van 500 meter tot 5 kilometer waarbij de eerste 500 meter het belangrijkste zijn. Er zijn vanuit volksgezondheid nog teveel onzekerheden om nu al met een afstandsmaat tussen geitenbedrijven en bewoning te gaan werken. Indien er een maat wordt gekozen van bijvoorbeeld 500 meter afstand naar bewoning dan doet zich de vraag voor of de circa 90 geitenbedrijven die daar liggen een verplaatsingsregeling aangeboden moeten worden. Een eerste indicatieve schatting van de ZLTO uit februari 2010, gebaseerd op de huidige VIV-regeling, laat zien dat daar een bedrag van 50-100 miljoen euro mee gemoeid is. Een andere mogelijkheid om de kans op een hoge infectiedruk te beperken is de vermindering van het aantal geiten. In november 2009 waren er 135.000 melkgeiten in Noord-Brabant maar op basis van geldende milieuvergunningen kunnen er nog 125.000 bijgeplaatst worden. Afkoop van deze rechten zou naar schatting ca 50-100 miljoen euro kosten (indicatie schatting van de ZLTO uit februari 2010).

Er is een voortdurende onzekerheid over het effect van alle maatregelen. Daarom stellen wij voor de bouwstop van 11 december 2009 voort te zetten. Ze geldt voor de gehele provincie met uitzondering van de Landbouwwontwikkelingsgebieden want daar is sprake van een ruime afstand naar de bebouwde kom, bebouwingsclusters en recreatieobjecten. Daardoor is het ook mogelijk om geitenbedrijven die in extensiveringsgebieden op slot zitten, een verplaatsing naar een van deze gebieden aan te bieden. Deze maatregel nemen wij voor een periode voor ten hoogste twee jaar omdat wij er van uit gaan dat uiterlijk medio 2011 klare wijn wordt geschonken over de risico's voor de bevolking op Q-koorts. Zodra

alle onderzoeken bekend zijn en ook bekend is of vaccinatie de risico's op Q-koorts reduceert, kan alsnog een nieuwe koers ingezet worden.

Voorstel 16: Wij zullen nog vóór de afloop van de bouwstop op 11 juni 2010 een regeling opnemen in de Verordening Ruimte die begin juni 2010 na een PS-besluit van kracht wordt. Het huidige aanhoudingsbesluit wordt daarin omgezet in een bouwstop, met uitzondering van Landbouwonwikkelingsgebieden.

Aanpassen Provinciale Milieuverordenig (PMV).

Bij het bouwstopbesluit van PS op 11 december 2009 is aangekondigd om de Provinciale Milieuverordening in te zetten. Daarbij wordt aangesloten bij de strategieën die het RIVM heeft voorgesteld in haar brief van 9-12-2009 aan de overheid. Hierover heeft de provincie advies ingewonnen bij prof. Bruil van het Instituut voor Agrarisch Recht. De volgende onderwerpen staan op de lat: opslag van mest, aanwenden van mest en het dichtmaken van stallen. Door Bruil is aangegeven dat deze maatregelen in de PMV kunnen worden opgenomen.

Opslag van mest in PMV

De Coxiella burnetibacterie is een taai organisme met een hoge overlevingskans in een vijandige omgeving. Vrieskou, zonlicht en anaërobe omstandigheden zijn veel bacteriën fataal maar deze niet. Opslag van mest gedurende langere tijd, bijvoorbeeld zes maanden, reduceert de overlevingskans. Het is een maatregel die opgelegd kan worden via een aanpassing in de WM-vergunning na aanpassing van de PMV. In de praktijk moeten hier een aantal zaken nader voor worden uitgezocht. Dit willen wij de komende twee maanden in overleg met onderzoeksinstituten gaan doen.

Voorstel 17 : Wij zullen in overleg met onderzoeksinstituten bezien hoe wij een praktische en uitvoeringsgerichte opslag van geitenmest kunnen voorschrijven via de Provinciale Milieuverordening.

Aanwenden van mest in PMV

Geitenmest is vaste mest waarvan de aanwending op bouwland op basis van rijksbeleid emissiearm uitgevoerd wordt. Het betekent in de praktijk dat de mest ondergewerkt wordt. Voor aanwending op grasland zijn geen emissiearme technieken beschikbaar. Bij vaste, droge mest op grasland bestaat er een risico dat de bacterie kan verwaaien en in contact komt met mensen. Een aanwendingsverbod op grasland is een goede optie. Deze maatregel is eenvoudig uitvoerbaar. De maatregel is af te dwingen via de PMV en wij willen dat binnen twee maanden gaan regelen. De maatregel kan ook opgepakt worden door het Rijk Hierover zullen wij in contact treden met het Rijk.

Voorstel 18: Wij zullen in de PMV een verbod opnemen op het aanwenden van geiten en schapenmest op grasland. Wij zullen met het Rijk gaan overleggen over de aanpassing van hun Besluit gebruik meststoffen (Bgm).

Het dichtmaken van stallen

Een belangrijke maatregel betreft het nemen van maatregelen op bedrijfsniveau ten aanzien van stalaanpassingen. Op dit moment kunnen ziektekiemen door wind vanuit de open potstallen vrijelijk verspreid worden. Er zijn meerdere opties mogelijk om dit risico sterk te verminderen. Een mogelijkheid is de realisering van speciale, afgesloten ruimte waar dieren kunnen afluimen en waarvan de mest gescheiden wordt gehouden van de overige mest. Een tweede optie is luchtzuivering en mechanische

ventilatie in stallen. Toepassing van een luchtwasser zal de infectiedruk kunnen verlagen. De maatregel kunnen niet zonder door de provincie opgelegd worden. Procedureel betekent het dat er eerst landelijk onderzoek gedaan moet worden naar geschikte staltechnieken. Een dergelijk onderzoek duurt naar verwachting minimaal 2 jaar. Nieuwe bedrijven kunnen er dan direct mee aan de slag maar voor bestaande bedrijven is een overgangstermijn van 8 tot 10 jaar gangbaar.

Voorstel 19: Wij zullen overleg aangaan met het Rijk om via aanpassingen in wet- en regelgeving aanpassingen op bedrijfsniveau zo snel mogelijk in te voeren.

5. Financiën.

In onze voorstellen zijn maatregelen opgenomen die deels geen financiële consequenties hebben. Voor een ander deel zijn financiële middelen en personele capaciteit noodzakelijk. Het betreft ondersteuning gemeenten bij de uitvoering, het actief ontwikkelen van de LOG's en de beëindigingsregeling. Doel is dat de afwaartse beweging op gang komt en het LOG aantrekkelijk wordt voor ondernemers.

Ondersteuning uitvoering gemeenten

Bij de afwaartse beweging worden gemeenten ondersteund door extra capaciteit (5000 uur) die via de Stuurgroep Dynamisch Platteland beschikbaar is gesteld. Hiermee worden gemeenten ondersteund om te komen tot een prioritering in de aanpak (bedrijfsvolgsysteem). De provinciale subsidie hiervoor is op dit moment bevroren.

Actief ontwikkelen LOG's

De provincie zet actief in op de ontwikkeling van de LOG's. De provincie participeert nu in de totale exploitatie van het LOG van èèn Log (Graspeel), is bezig met de voorbereidingen voor drie andere LOG's en wil in 12 LOG's met eenzelfde inzet aan de slag. Er worden locaties verworven en geschikt gemaakt. De kosten worden gedekt door gemeenten, rijk, provincie en ondernemers. Een eerste berekening laat zien dat bij een actieve ontwikkeling van 34 LOG's een aanvulling op de bestaande middelen noodzakelijk is. Verder is het noodzakelijk dat de ILG middelen breed kunnen worden ingezet voor de totale exploitatie van het LOG (MTR). Hieronder valt het maken van een (inpassing)plan/MER, de aanpassing van de infrastructuur, de landschappelijke inrichting en het verlies op de grondexploitatie. Bij dat laatste gaat het om versnelde afschrijving van te slopen gebouwen bij bestaande locaties en renteverlies.

Voor de ontwikkeling en stimulering van LOG's alsmede de ondersteuning van gemeenten is op dit moment de besteding van 8,7 miljoen euro bevroren. In de Voorjaarsnota wordt hierover een besluit genomen.

Beëindigingsregeling intensieve veehouderij.

De beëindigingsregeling intensieve veehouderij kost per bedrijf gemiddeld € 170.000,=.

In het extensiveringsgebied overig en stedelijk gebied liggen ongeveer 1500 bedrijven met intensieve veehouderij. In het extensiveringsgebied natuur liggen ongeveer 850 bedrijven met intensieve veehouderij. Een aanmerkelijk deel van deze bedrijven valt buiten de werking van de BIV vanwege al langere leegstand, dan wel te geringe omvang voor het intensieve veehouderijdeel. Het aantal geitenbedrijven beperkt zich tot ca 70. Op 15 maart wordt de BIV opengesteld voor extensiveringsgebied natuur. Hiervoor is een bedrag van € 6,5 miljoen beschikbaar. Naar verwachting kunnen er 35 tot 40 bedrijven via de regeling worden beëindigd.

Stimuleren duurzame ontwikkeling

Hier ligt een grote verantwoordelijkheid bij de sector zelf. Er is een aantal lopende projecten zoals alfabouw en stallen in het landschap. De provincie werkt hier met de sector samen binnen het LIB.

Aandachtspunt is dat ook hiervoor de middelen op dit moment grotendeels bevroren zijn in afwachting van de voorjaarsnota.

6. Vragen Commissie RM 25 februari 2010.

Kan GS t.b.v. de komende amvb huisvesting (2013) een nieuwe sloopregeling in het leven roepen vergelijkbaar met Ruimte voor Ruimte?

De inschatting is dat de komende jaren de helft van de IV-bedrijven gaat stoppen. Bij de Regeling beëindiging veehouderijbedrijven (Rbv) bleef zo'n 40% van de bedrijfsopstallen staan voor ander gebruik. Bedrijfsbeëindiging in de intensieve veehouderij blijft binnen de beleidsregeling Ruimte voor Ruimte ook de komende jaren mogelijk. Ook de Beëindigingsregeling Intensieve Veehouderij (BIV) is nog beschikbaar. Indien meer bedrijven via de aanpak Ruimte voor Ruimte gaan beëindigen, wordt het voor de provincie moeilijker het nog openstaande bedrag van € 75 miljoen terug te verdienen. Daarom moeten eerst de risico's voor een dergelijke regeling nader worden onderzocht.

Hoe kijkt GS aan tegen de onlangs door gemeenten genomen voorbereidingsbesluiten?

De genomen voorbereidingsbesluiten zijn vooral een politiek signaal. Bestemmingsplannen hebben geen rechtstreekse nieuwvestiging en gemeenten kunnen de omvang van de bouwblokken middels wijzigingsbevoegdheden al zelf regelen. Alleen waar grotere bouwblokken zijn toegekend, bijvoorbeeld in Haaren, heeft een voorbereidingsbesluit effect.

Wat zijn de consequenties van de uitspraak van de Raad van State ten aanzien van de correctieve herziening van de reconstructieplannen.

Eind februari is een toelichtende memo verzonden aan de Commissie Ruimte en Milieu.

Wat is de visie van GS voor de toekomst van de veehouderij in Noord-Brabant? Is er in Brabant nog plaats voor de intensieve veehouderij?

In dit GS-voorstel is een lange termijnvisie opgenomen. In Noord-Brabant blijft ruimte voor een IV-sector, mits ze maatschappelijk en landschappelijk is ingebed.

Kan GS voor de intensieve veehouderij een systematiek bedenken zoals bijvoorbeeld ook voor industriële bedrijven wordt gehanteerd, waarbij groeiende bedrijven verplaatst moeten worden naar regionale bedrijventerreinen?

De huidige aanpak van de operatie "afwaarts" lijkt daar op. Er vindt verplaatsing plaats naar gebieden waar voldoende ruimte is, passend bij de Brabantse schaal en maat. Wij hebben geen sturingsmogelijkheden om een bedrijf dat (fors) groeit, verplicht te verplaatsen. Wij zien geen mogelijkheden voor verplaatsing naar specifieke regionale bedrijventerreinen omdat er dan teveel bedrijven dicht op elkaar zitten en dit is veterinair niet verantwoord. Daarnaast komen dan IV-bedrijven kort op de bevolking te zitten en dat achten wij ongewenst.

7. Overzicht GS-voorstellen van § 4.

Voorstel 1: Gelet op de vele zaken die wij als provincie reeds in gang hebben gezet constateren wij dat wij hebben voorzien in het gevraagde van punt B-1 van het burgerinitiatief. Wij achten daarom de inzet van extra maatregelen niet nodig.

Voorstel 2: Wij kunnen het punt B-2 van het burgerinitiatief om alle vergunningverlening uit voorzorg op slot te zetten, niet overnemen omdat er juridisch onvoldoende rechtsgrond is om een vergunningenstop op te leggen. Indien er uit het nu lopende gezondheidsonderzoek informatie komt die kan strekken tot het nemen van een vergunningenstop, zullen wij in overleg treden met Provinciale Staten.

Voorstel 3: Wij willen punt B-3 van het burgerinitiatief voor het vastleggen van een afstand van 1,5 kilometer tussen intensieve veehouderijen, niet overnemen omdat het vergaande bedrijfseconomische en financiële gevolgen heeft voor het bereiken van een gering voordeel. Ook voor nieuwe bedrijven zien wij de maatregel niet zitten vanwege het feit dat dit juridisch nauwelijks te regelen is in bestemmingsplannen.

Voorstel 4: Wij stellen voor het punt B-3 van het burgerinitiatief over gemengde bedrijven niet over te nemen omdat het rendement van de maatregel marginaal is, juridisch complex en andere zaken belangrijker zijn maar daar gaat de provincie niet over.

Voorstel 5: Wij willen voor het verwevingsgebied het punt B-4 van het burgerinitiatief over nemen door de bouwblokomvang te beperken tot maximaal 1,5 ha, inclusief 10% voor groen. De duurzaamheidstoets wordt aangescherpt en aangepast aan de Structuurvisie RO. Er mag één bouwlaag komen, met uitzondering van pluimvee (volièrestal).

Voorstel 6: Wij willen voor het landbouwontwikkelingsgebied een deel van het punt B-4 van het burgerinitiatief overnemen. Het bouwblok krijgt een grootte van 1,5 ha maar kan maximaal doorgroeien naar 3 ha door middel van een door GS goed te keuren gebiedsvisie voor dat LOG. Er moet 20% groen in het bouwblok opgenomen worden. Er mag één bouwlaag komen, met uitzondering van pluimvee (volièrestal). Effectief krijgt een bouwblok daarmee de feitelijke omvang van 2,4 hectare.

Voorstel 7: Wij nemen het punt B-5 van het burgerinitiatief over om met het Rijk te overleggen om het antibioticagebruik drastisch terug te brengen en om bepaalde middelen te verbieden.

Voorstel 8: Wij nemen het punt B-6 van het burgerinitiatief over om met het Rijk overleg aan te gaan over diervriendelijke huisvestingssystemen die na 2013 ingezet kunnen gaan worden.

Voorstel 9: Wij zullen de bouwrechten van intensieve veehouderijen in het extensiveringsgebied gaan inperken waardoor ten dele tegemoet gekomen wordt aan punt 3 van het burgerinitiatief. Hierbij geldt een mogelijkheid van een éénmalige uitbreiding om uiterlijk op 1 januari 2013 te kunnen voldoen aan de ammoniak- en welzijnseisen onder gelijkblijven van het aantal dieren.

Voorstel 10: Wij willen bezien of voorafgaand aan een volgende openstelling van de BIV de regeling kan worden aangepast en uitgebreid.

Voorstel 11: Wij willen ons als provincie alleen actief inzetten op de ontwikkeling van de 34 in de bijlage 2 aangegeven LOG's.

Voorstel 12: Wij zullen de mogelijkheden voor nieuwvestiging beperken tot verplaatsters uit het eigen reconstructiegebied, behalve waar reeds trajecten in gang zijn gezet.

Voorstel 13: Wij zullen de gemeenten actief gaan ondersteunen bij het omzetten van woonbestemmingen naar agrarische bestemmingen in LOG's.

Voorstel 14: Wij zullen de ministerie van LNV verzoeken om herinvoering van het compartiment Zuid.

Voorstel 15: Wij zullen de huidige definities van niet-grondgebonden en grondgebonden agrarisch bedrijf en intensieve veehouderij vervangen door:

- “niet-grondgebonden bedrijfsvoering = een agrarische bedrijfsvoering die in geheel of overwegende mate in gebouwen plaatsvindt”,

- “grondgebonden agrarische bedrijfsvoering = een agrarische bedrijfsvoering die in geheel of overwegende mate niet in gebouwen plaatsvindt”,
- “intensieve veehouderij = een agrarisch bedrijf met een bedrijfsvoering die geheel of in overwegende mate in gebouwen plaatsvindt en gericht is op het houden van dieren, zoals rundveemesterij, varkens-, vleeskalver-, pluimvee-, pelsdier-, geiten- of schapenhouderij of een combinatie van deze bedrijfstvormen, alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijfstvormen. Voorts is voor de praktijk van belang op te merken dat melkveebedrijven waarvan de bedrijfsvoering zodanig is ingericht dat deze in ruime mate weidegang toepassen, niet onder de definitie intensieve veehouderij vallen”.

Voorstel 16: Wij zullen nog vóór de afloop van de bouwstop op 11 juni 2010 een regeling opnemen in de Verordening Ruimte die begin juni 2010 na een PS-besluit van kracht wordt. Het huidige aanhoudingsbesluit wordt daarin omgezet in een bouwstop, met uitzondering van Landbouwonwikkelingsgebieden.

Voorstel 17 : Wij zullen in overleg met onderzoeksinstituten bezien hoe wij een praktische en uitvoeringsgerichte opslag van geitenmest kunnen voorschrijven via de Provinciale Milieuvordering.

Voorstel 18: Wij zullen in de PMV een verbod opnemen op het aanwenden van geiten en schapenmest op grasland. Wij zullen met het Rijk gaan overleggen over de aanpassing van hun Besluit gebruik meststoffen (Bgm).

Voorstel 19: Wij zullen overleg aangaan met het Rijk om via aanpassingen in wet- en regelgeving aanpassingen op bedrijfsniveau zo snel mogelijk in te voeren.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteurs: G.T.J. ter Hart, (073) 680 84 21 en F. Post, (073) 680 8651.

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. Opdracht vanuit de Reconstructiewet;
2. Overzicht inzet provincie op LOG's;
3. Definities structuurvisie veehouderij.